

UNIWERSYTET MORSKI W GDYNI
Wydział Przedsiębiorczości i Towaroznawstwa

KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu	Nazwa przedmiotu	w jęz. polskim	ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKOWE
		w jęz. angielskim	ENVIRONMENTAL MANAGEMENT

Kierunek	Towaroznawstwo
Specjalność	Menedżer Systemów Zarządzania
Poziom kształcenia	studia drugiego stopnia
Forma studiów	stacjonarne
Profil kształcenia	ogólnoakademicki
Status przedmiotu	obowiązkowy
Rygor	egzamin

Semestr studiów	Liczba punktów ECTS	Liczba godzin w tygodniu				Liczba godzin w semestrze			
		W	C	L	P	W	C	L	P
I/II	4	2	2			30	30		
Razem w czasie studiów						60			

Wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i innych kompetencji

Wymagana wiedza i praktyczne umiejętności w zakresie wdrażania oraz funkcjonowania systemów zarządzania jakością według norm ISO serii 9000.

Cele przedmiotu

Nabycie przez studentów wiedzy oraz praktycznych umiejętności w zakresie projektowania, dokumentowania i oceny systemów zarządzania środowiskowego.
Przygotowanie studentów do egzaminu na certyfikat kompetencji Asystenta systemu zarządzania środowiskowego PCBC S.A.

Osiągnięte efekty uczenia się dla przedmiotu (EKP)

Symbol	Po zakończeniu przedmiotu student:	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
EKP_01	definiuje podstawowe pojęcia dotyczące zarządzania środowiskowego.	NK_W05, NK_W10
EKP_02	objaśnia cele i etapy wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego.	NK_W05, NK_W10
EKP_03	objaśnia wymagania i wytyczne norm ISO serii 14000.	NK_W05, NK_W10, NK_U02
EKP_04	charakteryzuje rodzaje dokumentów systemu zarządzania środowiskowego.	NK_W05, NK_W10
EKP_05	wymienia podstawowe wymagania systemu EMAS.	NK_W05, NK_W10

EKP_06	projektuje przykładowe dokumenty systemu zarządzania środowiskowego dla organizacji różnych branż.	NK_W05, NK_W10, NK_U02, NK_U11, NK_U18, NK_K03
EKP_07	opracowuje listę pytań kontrolnych do auditu wewnętrznego systemu zarządzania środowiskowego.	NK_W05, NK_W10, NK_U02, NK_U11, NK_U18
EKP_08	dokumentuje niezgodności dotyczące systemu zarządzania środowiskowego.	NK_W05, NK_W10, NK_U02, NK_U11, NK_U18
EKP_09	chętnie wykonuje prace przydzielone przez zespół oraz współpracuje z innymi członkami zespołu w ramach projektów dotyczących wdrażania systemu zarządzania środowiskowego.	NK_U18

Treści programowe	Liczba godzin				Odniesienie do EKP
	W	C	L	P	
Wprowadzenie – podstawowe pojęcia dotyczące systemu zarządzania środowiskowego.	2	2			EKP_01
Prawo ochrony środowiska – ustawodawstwo krajowe oraz Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska, organizacja administracji w zakresie ochrony środowiska, działalność inwestycyjna a ochrona środowiska, analiza przepisów prawnych dotyczących ochrony środowiska.	8	8			EKP_02, EKP_05
Wdrażanie systemu zarządzania środowiskowego według norm serii ISO 14000 – interpretacja wymagań normy ISO 14001, projektowanie polityki środowiskowej, identyfikacja aspektów środowiskowych i wpływów na środowisko, projektowanie programu zarządzania środowiskowego, dokumentowanie systemu zarządzania środowiskowego, podobieństwa pomiędzy systemem zarządzania środowiskowego oraz systemem zarządzania jakością według normy ISO 9001.	8	8			EKP_02, EKP_03, EKP_04, EKP_06,
System ekzarządzania i audytu EMAS – wymagania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczącego EMAS, wymagania dotyczące przeglądu środowiskowego, wymagania dotyczące systemu zarządzania środowiskowego, wymagania dotyczące deklaracji środowiskowej, zasady stosowania logo EMAS.	4	4			EKP_02, EKP_05
Audit i certyfikacja systemu zarządzania środowiskowego – wytyczne normy ISO 19011, przygotowanie auditu systemu zarządzania środowiskowego, wymagania dotyczące kompetencji i odpowiedzialności auditorów, sporządzanie planu auditu, realizacja auditu, zbieranie dowodów z auditu, identyfikowanie niezgodności z kryteriami auditu, ustalanie wniosków z auditu, przygotowanie raportu z auditu, działania poauditowe, certyfikacja systemu zarządzania środowiskowego.	8	8			EKP_03, EKP_06, EKP_07, EKP_08, EKP_09
Łącznie godzin	30	30			

Metody weryfikacji efektów uczenia się dla przedmiotu									
Symbol EKP	Test	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Sprawozdanie	Projekt	Prezentacja	Zaliczenie praktyczne	Inne
EKP_01	X	X							
EKP_02	X	X							
EKP_03	X	X							
EKP_04	X	X							
EKP_05	X	X							
EKP_06								X	

EKP_07								X	
EKP_08								X	
EKP_09								X	

Kryteria zaliczenia przedmiotu

Odrobienie wszystkich nieobecności na ćwiczeniach.

Złożenie wszystkich prac wykonanych w ramach ćwiczeń.

Zaliczenie wszystkich testów na co najmniej 60% punktów.

Prawidłowa odpowiedź na egzaminie ustnym na co najmniej dwa z trzech pytań.

Uwaga: student otrzymuje ocenę powyżej dostatecznej, jeżeli uzyskane efekty kształcenia przekraczają wymagane minimum.

Nakład pracy studenta

Forma aktywności	Szacunkowa liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie aktywności			
	W	C	L	P
Godziny kontaktowe	30	30		
Czytanie literatury	10	12		
Przygotowanie do zajęć ćwiczeniowych, laboratoryjnych, projektowych		10		
Przygotowanie do egzaminu, zaliczenia	14			
Opracowanie dokumentacji projektu/sprawozdania				
Uczestnictwo w zaliczeniach i egzaminach	2			
Udział w konsultacjach	4	8		
Łącznie godzin	60	60		
Sumaryczna liczba godzin dla przedmiotu	120			
Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu	4			
	Liczba godzin		ECTS	
Obciążenie studenta związane z zajęciami praktycznymi	60		2	
Obciążenie studenta na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	74		3	

Literatura podstawowa

Pacana A., *Zarządzanie środowiskowe zgodne z ISO 14001:2015*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2018

Pacana A., Ingaldi M., Czajkowska A., *Projektowanie i wdrażanie sformalizowanych systemów zarządzania*, Oficyna Wydawnicza Politechniki Rzeszowskiej, Rzeszów 2017

Matuszak-Flejszman A., *Jak skutecznie wdrożyć system zarządzania środowiskowego wg normy ISO 14001*, Polskie Zrzeszenie Inżynierów i Techników Sanitarnych, Poznań 2001

Matuszak-Flejszman A., *Determinanty doskonalenia systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy ISO 14001*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu, Poznań 2010

PN-EN ISO 14001:2015 *Systemy zarządzania środowiskowego. Wymagania i wytyczne stosowania*

Literatura uzupełniająca

Przybyłowski P. (red.), *Podstawy zarządzania środowiskowego*, Wydawnictwo Akademii Morskiej w Gdyni, Gdynia 2005

Tabor A. (red.), *Zarządzanie środowiskowe – ISO 14000. Systemy zarządzania środowiskowego. Tom 1*, Centrum Szkolenia i Organizacji Systemów Jakości-Krak, Kraków 2006

Pochyluk R., Grudowski P., Szymański J., *Zasady wdrażania systemu zarządzania środowiskowego zgodnego z wymaganiami normy ISO 14001*, EKOKONSUL Biuro Projektowo-Doradcze, Gdańsk 1999

Urbaniak M., *Systemy zarządzania w praktyce gospodarczej*, Centrum Doradztwa i Informacji Difin, Warszawa 2006

Urbaniak M., *Zarządzanie jakością, środowiskiem oraz bezpieczeństwem w praktyce gospodarczej*, Centrum Doradztwa i Informacji Difin, Warszawa 2007

PN-ISO 14004:2016 *Systemy zarządzania środowiskowego. Ogólne wytyczne dotyczące wdrożenia*

PN-EN ISO 14050:2010 *Zarządzanie środowiskowe. Terminologia*

PN-EN ISO 19011:2018 *Wytyczne dotyczące auditowania systemów zarządzania*

Osoba odpowiedzialna za przedmiot	
dr inż. Agata Szkiel	KTiZJ
Pozostałe osoby prowadzące przedmiot	
dr inż. Marcin Pięłowski	KTiZJ